

Powiatowy Program Aktywności Lokalnej "Aktywność i Integracja szansą na lepsze jutro" na lata 2009 - 2013

I. WPROWADZENIE

1. Założenia programowe:

Ustawa o samorządzie powiatowym stanowi, iż powiat realizuje określone zadania publiczne, w tym zadania z zakresu pomocy społecznej.

Jednym z podstawowych zadań jest integracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Podejmowane działania powinny mieć zatem na celu wsparcie i umożliwienie przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych wykraczających poza własne możliwości osób objętych programem.

Szansę na taką pomoc umożliwia realizacja Programu Aktywności Lokalnej.

Realizatorem ustawowych zadań z zakresu pomocy społecznej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracujące z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołem, osobami fizycznymi i prawnymi oraz innymi powiatami.

Program Aktywności Lokalnej określa kierunki działań w zakresie Aktywizacji Lokalnej mieszkańców Powiatu Mrągowskiego, mające na celu wzmocnienie podmiotowości obywateli Powiatu oraz ich wspólnot, jak również stworzenie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego, wzmacnianiu spójności społecznej i terytorialnej na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego.

Program Aktywności Lokalnej dla Powiatu Mrągowskiego jest odpowiedzią na cel, jaki został nakreślony w Strategii Lizbońskiej dotyczący spójności społecznej i realizujący się w kształtowaniu nowego aktywnego państwa socjalnego. W tym wymiarze konieczne staje się, więc inwestowanie w kapitał ludzki oraz kapitał społeczny, czyli inwestowanie w ludzi i w budowanie związków między nimi, w ich wzajemne zaufanie i zaangażowanie w sprawy wspólnoty, a więc to, co jest na równi z kapitałem finansowym, podstawą rozwoju lokalnego. Poczucie tożsamości, przynależności i zaangażowania na rzecz „małej ojczyzny” jest podstawą świadomego obywatelstwa.

Program Aktywności Lokalnej jest jednym z narzędzi form aktywnej integracji. Służy on aktywizacji społecznej i rozwiązywaniu problemów danej społeczności lokalnej za pomocą działań o charakterze aktywizacyjnym skierowanych do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją życia społecznego.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej definiuje zjawisko wykluczenia społecznego, jako brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływu i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i obszarów rynków, których dostępność powinna być otwarta dla wszystkich obywateli i powinna stwarzać warunki uczestnictwa w kreowaniu kierunków ich rozwoju. Wykluczenie społeczne oznacza tym samym wyłączenie i ograniczenie świadomości życia społecznego. Jest to zjawisko zagrażające wielu grupom społecznym i określonym jednostkom znajdującym się w szczególnym położeniu tj. długotrwałe bezrobocie, samotne macierzyństwo, niepełnosprawność, bezdomność, uzależnienia. Zepchnięcie na margines życia społecznego dotyczy również określonych środowisk min. dzieci i młodzieży zaniedbanej wychowawczo, osób wychowujących się poza rodziną naturalną w środowisku zastępczym (placówki, rodziny zastępcze), osób opuszczających zakłady karne (środowiska odizolowania społecznego).

Program Aktywności Lokalnej przewiduje zastosowanie środowiskowej pracy socjalnej, instrumentów aktywnej integracji, prac społecznie użytecznych, oraz innych działań o charakterze środowiskowym.

Na etapie realizacji programu Aktywności Lokalnej stosuje się szereg instrumentów aktywizacyjnych: zawodowych, społecznych, edukacyjnych i zdrowotnych. Mają one na celu przywrócenie osób zagrożonych na rynek pracy, ich integrację ze społeczeństwem, wyposażenie w nowe umiejętności pozwalające na powrót na rynek pracy, a także szeroko pojętą świadomość społeczną umożliwiającą partycypowanie w życiu społecznym, oraz rozwinięcie umiejętności określenia swojego miejsca w środowisku lokalnym i wypełniania ról społecznych.

2. Nawiązanie do dokumentów strategicznych:

Program Aktywności Lokalnej dla Powiatu Mrągowskiego na lata 2009 - 2013 jest dokumentem wynikającym i kompatybilnym z:

- 1) Ustawą o pomocy społecznej (Dz.U. Nr. 64, poz. 593 z dnia 12 marca 2004r.)
- 2) Narodową Strategią Integracji Społecznej dla Polski na lata 2007-2013
- 3) Strategią Rozwoju Kraju na lata 2007-2015
- 4) Strategią Polityki Społecznej na lata 2007-2013, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
- 5) Narodową Strategią Rozwoju na lata 2007-2013
- 6) Strategią Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2007-2013, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
- 7) Narodową Strategią Spójności
- 8) Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
- 9) Strategią Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego

II. Cele programu i kierunki działań.

Celem nadrzędnym Programu Aktywności Lokalnej jest realizowanie polityki integracji społecznej, zależnej od inicjatyw obywatelskich oraz dialogu obywatelskiego, w kierunku kształtowania demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym poprzez aktywizowanie i integrowanie lokalnej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem osób, grup i środowisk wykluczonych społecznego lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cele szczegółowe:

- 1) stworzenie warunków do powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej
- 2) aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym z nastawieniem na młodzież
- 3) wsparcie postaw obywatelskich
- 4) stworzenie płaszczyzny dialogu obywatelskiego
- 5) poprawa jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych

Kierunki działań:

Cele programu realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną
- 2) promowanie i wspieranie projektów realizowanych w partnerstwie
- 3) tworzenie i promowanie pracy w partnerstwie
- 4) otwarcie instytucji samorządowych na współpracę z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością
- 5) wpieranie lokalnych inicjatyw
- 6) wspieranie lokalnych liderów poprzez pomoc techniczną i dostęp do informacji
- 7) aktywizację, integrację i wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym - promocja działań wspierających więzi pokoleniowe
- 8) promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji o uprawnieniach oraz edukację
- 9) poprawę dostępu do informacji publicznej
- 10) wspieranie rozwoju informacji obywatelskiej, wolontariatu, grup wsparcia, samopomocy oraz grup edukacyjnych
- 11) promowanie zasad pomocniczości, partycypacji i postaw humanitarnych
- 12) systematyczne badanie potrzeb mieszkańców
- 13) realizację programu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jako Centrum Aktywności Lokalnej
- 14) realizację programu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jako Centrum Wolontariatu
- 15) stworzenie lokalnej infrastruktury dla działań obywatelskich /ośrodka aktywizacji społecznej/ w ramach Centrum Aktywności Lokalnej
- 16) inne wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programu

III. Odbiorcy Programu.

Program skierowany jest do mieszkańców Powiatu Mrągowskiego min.:

Działaniami w ramach programu Aktywności Lokalnej Powiatu Mrągowskiego zostaną objęte osoby i środowiska, w których można zaobserwować postępujący proces degradacji społecznej poprzez zepchnięcie na margines życia społecznego, niezaradność życiową, zaburzenie wypełniania określonych ról społecznych (małżonkowie, rodzice), a przede wszystkim osoby pozostające w zależności od instytucji pomocy społecznej tj.

- długotrwale bezrobotni
- matki samotnie wychowujące dzieci
- niepełnosprawni
- samotne kobiety w ciąży
- osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz inne placówki i rodziny zastępcze
- dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych wychowawczo, oraz środowisk naznaczonych przemocą, demoralizacją i patologią społeczną
- osoby opuszczające zakłady karne
- mniejszości etniczne
- cudzoziemcy
- osoby z zaburzeniami psychicznymi
- osoby w wieku 15-25 lat - wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych

IV. Metody pracy.

W ramach realizacji Programu przewiduje się zastosowanie następujących działań:

Środowiskowa praca socjalna - działania realizowane przez pracownika socjalnego w środowisku osób i rodzin mające na celu wzmocnienie, bądź odzyskanie zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych, oraz stwarzanie warunków sprzyjających temu celowi.

Instrumenty aktywnej integracji - zastosowanie instrumentów aktywizacyjnych, w tym: zawodowych, edukacyjnych, zdrowotnych i społecznych zgodnych z wytycznymi ujętymi w zasadach przygotowania, realizacji, rozliczania projektów

Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Mrągowie

systemowych ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie w ramach Programu Operacyjnego kapitał Ludzki 2007-2013.

Działania środowiskowe - inicjatywy integrujące min. Badania, opracowania, analizy, edukację społeczną i obywatelską, konsultacje, spotkania integracyjne, edukacyjne, kulturalne, sportowe, ekologiczne i turystyczne.

Podjęcie działań w ramach PAL wymaga oficjalnej akceptacji Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mrągowie.

V. Harmonogram działań.

1) Rozpoznanie środowiska lokalnego w formie „badania i działania”:

- badania, opracowywanie programów, ekspertyz, analiz, wydawnictw i konkursów związanych z przygotowaniem i realizacją programu;

2) Rozwijanie komunikacji społecznej w środowisku:

- edukacja społeczna i obywatelska, w tym organizowanie spotkań, konsultacji, działań edukacyjnych i debat społecznych dla mieszkańców;

3) Promowanie pracy wolontarystycznej:

- organizacja i finansowanie usług wspierających animację lokalną, w tym animator lokalny, lider klubu integracji społecznej, streetworker;

4) Budowanie lokalnego partnerstwa

5) Aktywizacja i mobilizacja mieszkańców do rozwiązywania grupowych i środowiskowych problemów

6) Prowadzenie nieformalnej edukacji dorosłych i młodzieży

7) Prowadzenie działań na rzecz integracji środowiska lokalnego

VI. Przewidywane efekty.

1) aktywizacja osób wykluczonych

2) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

3) realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności

4) realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności

5) powstanie lokalnych grup działania

6) wzrost zaangażowania organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych

7) wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące

8) stworzenie płaszczyzny zaangażowania mieszkańców

9) skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na realne potrzeby mieszkańców

10) ożywanie i integracja społeczności lokalnej

11) usamodzielnienie osób i rodzin długotrwale korzystających ze wsparcia instytucji pomocy społecznej

12) nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych, oraz podwyższenie umiejętności życiowych

13) zwiększenie motywacji i szans powrotu na rynek pracy osób długotrwale bezrobotnych, oraz nabycie i podwyższenie kwalifikacji osób nieaktywnych zawodowo

14) stały monitoring potrzeb środowiska lokalnego

VII. Realizatorzy.

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mrągowie
- Starostwo Powiatowe w Mrągowie
- Powiatowy Urząd Pracy
- Ośrodki pomocy społecznej
- Szkoły
- Placówki opiekuńczo-wychowawcze
- Sąd
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej
- Organizacje pozarządowe i kościelne
- Placówki edukacyjne, kulturalne i sportowe
- Policja
- Straż miejska
- Lokalne media
- Lokalne ośrodki biznesu

- Lokalne instytucje pomocy i integracji społecznej
- Rodziny zastępcze
- Placówki Służby Zdrowia

VIII. Źródła finansowania.

- Środki własne budżetu samorządu terytorialnego
- Środki funduszy strukturalnych – Program Operacyjny kapitał Ludzki – projekty systemowe i konkursowe
- Środki własne podmiotów zaangażowanych w działania w poszczególnych podprogramach aktywności lokalnej
- Sponsorzy

IX. Sposoby monitorowania i ewaluacji.

Monitorowanie projektów realizowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej odbywać się będzie systematycznie w trakcie trwania projektu na potrzeby zarządzania projektem oraz podejmowania decyzji – na bazie stworzonej w harmonogramie listy wskaźników monitorowania. Celem bieżącego monitoringu będzie:

- pomiar osiąganego postępu w projekcie i porównywanie go z założonym planem
- wskazanie na ewentualną potrzebę podjęcia działań korygujących
- pomiar osiąganego postępu w projekcie i porównanie go z założonym planem

Zarówno ocena jak i ewaluacja poszczególnych projektów w ramach Programu Aktywności Lokalnej /w odpowiedzi na pytanie czy projekt osiągnął zakładane cele/ następuje każdorazowo po zakończeniu realizacji projektu w odniesieniu do zakładanych w harmonogramie rezultatów /najpóźniej na koniec roku kalendarzowego/. Dokonuje jej instytucja realizująca projekt.

Na koniec okresu programowania zostanie dokonane podsumowanie i ocena efektywności Programu Aktywności Lokalnej w postaci raportu końcowego opracowanego przez zespół realizatorów programu.

 [Powiatowy Program Aktywności Lokalnej "Aktywność i Integracja szansą na lepsze jutro" na lata 2009 – 2013](#)